Advies formatiefase gemeente Asten voor raadsperiode 2022 – 2026
Advies d.d. 28 april 2022

Inleiding
Uit het informatieproces kwam het advies om te onderzoeken of en zo ja op welke wijze en onder welke voorwaarden een coalitie kan worden geformeerd tussen het CDA, Samen voor Asten (SvA) en de VVD. Na een verkennend gesprek over bovenstaande vraag hebben de drie partijen daar positief op geantwoord. De rol van formateur wordt vervuld door ondergetekende.

Coalitieonderhandelingen
Het formatieproces is gestart op woensdag 13 april gestart met een bijeenkomst, waarin de onderhandelaars van het CDA, SvA en de VVD met elkaar hebben gesproken over het proces, het gewenste type bestuur en de opbouw van het akkoord. In de tweede en derde bijeenkomst op respectievelijk donderdag 21 en donderdag 28 april lag het accent op het inhoudelijke akkoord en de portefeuilleverdeling.

Tussen de overleggen door hebben de onderhandelaars van het CDA, SvA en de VVD de mogelijkheid gehad om schriftelijk op voorliggende concepten te reageren. In lijn met eerder gemaakte afspraken tijdens de informatiefase zijn ook in de formatiefase alle stukken openlijk met elkaar gedeeld. Vanuit de ambtelijke organisatie is het proces ondersteund door zowel het technisch voorzitterschap tijdens de bijeenkomsten op zich te nemen als de verkregen reacties samen te voegen tot documenten die ter bespreking aan de onderhandelaars zijn voorgelegd. De burgemeester is tijdens de formatie geïnformeerd en heeft desgewenst geadviseerd.

Coalitieakkoord
In de informatiefase is door politieke partijen uitgesproken om te streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Op die manier kunnen alle partijen hun inbreng leveren, is er ruimte voor debat en wordt gewerkt aan het dualisme en daarmee betere besluitvorming. Bovendien is de gemeente hiermee meer wendbaar in onvoorziene omstandigheden lokaal, landelijk of mondiaal, die een uitwerking hebben op situaties in Asten, Heusden en Ommel.

Inhoudelijk liggen de drie partijen behoorlijk op één lijn. Uit de informatiefase bleek al dat er geen breekpunten zijn. Alle drie de partijen herkennen zich goed in het nu voorliggende coalitieakkoord. Waar verschillend wordt gedacht, zijn de inhoudelijke verschillen overbrugbaar en kan het open debat worden gevoerd met alle partijen in de gemeenteraad.

Het coalitieakkoord van het CDA, SvA en de VVD is getiteld '*Gedreven door passie en ambitie! Voor Asten, Heusden en Omme!*'. Het coalitieakkoord bestaat uit acht inhoudelijke hoofdstukken: wonen en bouwen, vitaal buitengebied, klimaat energie en duurzaamheid, lokale economie en mobiliteit, bruisende en aantrekkelijke kernen, sociaal en gezond, veilige buurt en thuis en financieel gezond. De hoofdstukken worden voorafgegaan door een omschrijving van de titel van het coalitieakkoord en een substantiële paragraaf over de gewenste bestuurscultuur. De formerende partijen hebben in de gesprekken namelijk laten blijken hier nadrukkelijk mee aan de slag te willen gaan in de komende raadsperiode.

Portefeuillehouders en -verdeling
Bij de verdeling van de portefeuilles is gekeken naar gelijkwaardige pakketten in zowel inhoud als tijdsbesteding. Hier lagen zowel ervaringen uit de voorbije jaren als een advies vanuit de organisatie onder. Daarnaast zijn de partij- of persoonlijke voorkeuren onderwerp van gesprek geweest.

Gelet op het toenemend aantal taken dat richting de gemeente komt én het belang om de gemeente Asten in (strategisch) belangrijke samenwerkingsverbanden te vertegenwoordigen is ervoor gekozen om drie fulltime wethouders aan te stellen. Het gaat om de volgende personen en portefeuilles:

- Wethouder J.P.E. (John) Bankers, CDA, 1.0 FTE:
  Ruimtelijke ordening en vergunningverlening, implementatie omgevingswet, wonen, transitie buitengebied, natuur en milieu, klimaat energie en duurzaamheid, openbare werken (inclusief UDAS), onderwijshuisvesting, monumenten.

- Wethouder J.P. (Janine) Spoor, Samen voor Asten, 1.0 FTE:
  Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), welzijn vrijwilligerswerk en mantelzorg, jeugd en jeugdzorg, ouderen, participatie (werk en inkomen, minima, armoede en integratie), volksgezondheid en sport, onderwijs, leefbaarheid en maatschappelijke participatie, accommodaties en maatschappelijke voorzieningen, kunst en cultuur (inclusief museum), huisvesting specifieke doelgroepen (woonwagenbewoners, arbeidsmigranten, vluchtelingen en statushouders).

- Wethouder L.J.M. (Leon) van de Moosdijk, VVD, 1.0 FTE:
  Financiën, control, informatie en automatisering, economische zaken, mobiliteit, centrumontwikkeling, bedrijventerreinen (inclusief exploitatie), grondzaken en eigendommen, grondexploitatie, recreatie en toerisme.

De voorgestelde portefeuille van de burgemeester bestaat uit de taken openbare orde en veiligheid, communicatie, externe betrekkingen en (regionale) samenwerking, dienstverlening, personeel en organisatieontwikkeling, toezicht en handhaving, evenementen(beleid) en horeca, coördinatie uitvoering Toekomstagenda Asten 2030 en het onderdeel Vitale Democratie (inclusief dorpsraden en burgerparticipatie).

De exacte portefeuilleverdeling is een bevoegdheid van het college van Burgemeester en Wethouders en dient door hen op een later moment definitief te worden vastgesteld.

Ten slotte
De formatiegesprekken zijn vlot en in een goede sfeer verlopen. Het CDA, SvA en de VVD vullen elkaar aan en hebben de intentie uitgesproken actief de samenwerking te zoeken met alle partijen in de Astense politiek, de gemeenschap en het maatschappelijk middenveld. Opnieuw een woord van dank aan de onderhandelaars en hun partijen voor het verrichte werk. Een speciaal woord van dank aan de leden van het managementteam van de gemeente Asten, Wil Verberkt, Mayelle Feijen, Theo Koolen, die met raad en daad dit proces hebben ondersteund.

Het coalitieakkoord *Gedreven door passie en ambitie! Voor Asten, Heusden en Ommel*' en de bijbehorende voorgenomen portefeuilleverdeling zijn als bijlagen bij dit advies gevoegd. Het formatieproces is hiermee afgerond. De documenten worden bij deze aangeboden aan de gemeenteraad van Asten.

John Bankers
Formateur